

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์

กรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์หรือการสปอยล์ภาพยนตร์¹

ทักษิณัฐ ระหว่างบ้าน²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 กรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ ที่สืบเนื่องมาจากการอันมีลิขสิทธิ์ประเภทภาพยนตร์ โดยมุ่งเน้นไปที่งานอันมีลักษณะเป็นการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ และเจตนารมณ์ของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ในการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์ผลงานหรือเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดค้น พัฒนา หรือสร้างสรรค์งานอันมีคุณค่าใหม่ๆ ผ่านการเรียนรู้หลักการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในระบบกฎหมายของประเทศต่างๆ รวมทั้งได้ทราบรูปแบบของการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบที่กระทบต่อสิทธิของเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์เดิม หรือการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์บางรูปแบบที่มีได้กระทบต่อสิทธิของผู้สร้างภาพยนตร์จนเกิดสมควรแต่เป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเข้าชมงานภาพยนตร์ อันถือได้ว่าเป็นการพัฒนาและต่อยอดการสร้างสรรคงานรูปแบบใหม่ๆตามเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งแม้งานดังกล่าว ถือเป็นงานดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เดิมก็ตาม แต่หากเกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยการอ้างอิงเนื้อหาหรือรูปแบบจากงานสร้างสรรค์อันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้ว โดยไม่ได้เป็นการคัดลอกมาจากงานของผู้อื่น งานดัดแปลงดังกล่าวย่อมมีสิทธิได้รับการรับรองและความคุ้มครองภายใต้ระบบกฎหมายลิขสิทธิ์เช่นเดียวกับหลักการตามที่ระบุไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศและในประเทศที่มีความพัฒนาด้านทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ กรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือ การสปอยล์ภาพยนตร์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ และคณะกรรมการสอบคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.พรพรหม อินทรมพรรษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เตชะมา

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ามาตรการการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในกรณี การเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของ ภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ยังไม่ชัดเจน และขาดความครอบคลุมด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครอง ลิขสิทธิ์ในงานดัดแปลงที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เดิม ในกรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของ ภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil Movies) ซึ่งตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการ คุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานดัดแปลง ไว้ในมาตรา 11 ว่า “งานใดมีลักษณะเป็นการดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ตาม พระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ผู้ที่ได้ดัดแปลงนั้นมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ดัดแปลงตาม พระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในงานของผู้สร้างสรรค์เดิมที่ถูก ดัดแปลง” เห็นได้ว่า มาตราดังกล่าว วางเงื่อนไขไว้โดยเคร่งครัดว่า ผู้ที่สร้างงานอันมีลักษณะเป็นการดัดแปลง โดยอ้างอิงจากงานผู้อื่น ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์เดิมเสียก่อนเท่านั้น หากไม่ได้รับอนุญาต จะไม่ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ดัดแปลงนั้นทุกกรณี จึงทำให้งานสร้างสรรค์ในกรณีการเปิดเผย เนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ ซึ่งจัดเป็นการดัดแปลงงานภาพยนตร์ของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต จึงไม่ได้รับ ความคุ้มครองในระบบกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย อันถือเป็นการมองข้ามหลักการสากลในระบบ กฎหมายลิขสิทธิ์คือหลัก Originality ซึ่งเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาให้ความคุ้มครองงานสร้างสรรค์ที่ บังคับใช้กันโดยทั่วไป แต่กลับถือเอาเงื่อนไขการได้รับอนุญาต มาเป็นเงื่อนไขเดียวในการให้ความคุ้มครองงาน อันมีลักษณะเป็นการดัดแปลงหรืองานสร้างสรรค์ต่อเนื่องจากงานของผู้อื่น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่าการนำ หลักการสากลของระบบกฎหมายลิขสิทธิ์ รวมถึงบทบัญญัติในกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการให้ความ คุ้มครองในงานดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เดิม มาบังคับใช้กับกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทย โดยการวางหลักการพื้นฐานตามกฎหมายในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์แก่งานดัดแปลง แม้ว่าจะไม่ได้รับ อนุญาตโดยถูกต้องจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ตาม แต่หากผู้สร้างสรรค์พิสูจน์ได้ว่าการใช้ความสามารถ การลง แรงงาน และการแสดงออกถึงความสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ลงไป ก็ย่อมมีสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองในงาน ดัดแปลงเช่นนั้นตามเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์

ประเด็นปัญหาของกฎหมาย กรณีไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการใช้ งานลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม เกี่ยวกับการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil movies) ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งหลักในการพิจารณาเงื่อนไขของการคุ้มครอง ลิขสิทธิ์ในงานสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil movies) นั้น มีองค์ประกอบสำคัญนอกเหนือจากการที่งานนั้นจะถือได้

ว่าเป็นงานคัดแปลงในรูปแบบของงานสร้างสรรค์ต่อเนื่องหรือไม่ คือนอกจากจะพิจารณาลักษณะของงานที่ต้องเกิดจากการอ้างอิงเนื้อหาหรือรูปแบบจากงานสร้างสรรค์อันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงวิธีการนำงานของผู้อื่นมาใช้ ว่าเป็นการนำมาโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของงานหรือไม่ ซึ่งแม้จะไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของงานเดิมหรือเป็นการนำมาใช้โดยพลการก็ตาม หากแต่เป็นการนำมาใช้งานโดยเข้าข่ายการใช้งานลิขสิทธิ์โดยธรรม ก็ยังคงถือว่างานคัดแปลงดังกล่าวมีลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองตามระบบกฎหมายลิขสิทธิ์สากลได้ โดยที่ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 32 วางหลักไว้ว่า การกระทำใด ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้สิทธินั้นเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่หากเข้าข่ายยกเว้นย่อมไม่ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตามต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขสองประการ ประการแรก คือ การกระทำต้องไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และประการที่สองคือ การกระทำนั้น ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร ซึ่งขอบเขตในการพิจารณาว่าการกระทำใดที่ไม่เป็นการขัดต่อการแสวงหาผลประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์ตามสมควรนั้น บทบัญญัติกฎหมายลิขสิทธิ์ไทยตามมาตรา 32 ได้เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัย แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาการใช้งานลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรมในต้วบทกฎหมายดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการนำไปปรับใช้สำหรับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดยเฉพาะในกรณีของการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil movies) ว่าจะสามารถได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์หรือไม่นั้น จำต้องมีการแยกพิจารณาจากข้อเท็จจริงและตามพฤติการณ์เป็นกรณีไป

ปัญหากรณีไม่มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ (กรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil Movies)) แม้ว่าตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้มีการบัญญัติมาตรการการชดเชยค่าเสียหายในทางแพ่ง สำหรับคดีลิขสิทธิ์ ไว้ในมาตรา 64 โดยเป็นการให้อำนาจศาลในการสั่งให้ผู้ละเมิดชดเชยค่าเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทน โดยกำหนดให้ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการละเมิด หรือความร้ายแรงแห่งการเสียหาย แต่การกำหนดอัตราค่าเสียหายดังกล่าวยังไม่เป็นธรรมและเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างค่าเสียหายโดยตรงที่เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถพิสูจน์ได้ กับรายได้หรือผลกำไรที่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ได้รับจากการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil Movies) สามารถทำรายได้ให้กับผู้สปอยล์ (Spoiler) ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับความเสียหายของเจ้าของงานภาพยนตร์อันมีลิขสิทธิ์ที่ได้กล่าวข้างต้น อัตราค่าชดเชยดังกล่าวจึงยัง

ไม่มีความเหมาะสม เพราะไม่สามารถชดเชยค่าเสียหายทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับเจ้าของลิขสิทธิ์ได้อย่างครอบคลุม รวมถึงยังขาดมาตรการทางกฎหมายที่จะป้องปรามผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ ให้เกิดการเข็ดหลาบ หรือเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดซ้ำ จึงสมควรให้มีการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีลิขสิทธิ์ขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองลิขสิทธิ์และการวิเคราะห์หลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ของประเทศไทย ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานดัดแปลงที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เดิม กรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil Movies) เพื่อให้งานดัดแปลงที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ มีสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองในระบบกฎหมายลิขสิทธิ์เช่นเดียวกับงานประเภทอื่น โดยมีเงื่อนไขว่าการดัดแปลงดังกล่าวต้องเข้าข่ายการใช้งานลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้นภายใต้หลัก Originality ที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญสำหรับการพิจารณาให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์อันสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 11 ดังต่อไปนี้

เดิม แห่ง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 พ.ศ.2537 บัญญัติว่า “งานใดมีลักษณะเป็นการดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ผู้ที่ได้ดัดแปลงนั้นมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ดัดแปลงตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในงานของผู้สร้างสรรค์เดิมที่ถูกดัดแปลง”

แก้ไขโดยเพิ่มบทบัญญัติวรรคท้าย ว่า “กรณีที่การดัดแปลงตามวรรคหนึ่ง ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ หากงานดัดแปลงนั้นเข้าข่ายยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการใช้งานสิทธิ์ที่เป็นธรรม ให้ผู้ดัดแปลงงานดังกล่าวมีลิขสิทธิ์เฉพาะในส่วนที่ได้ดัดแปลงสืบเนื่องมาจากงานอันมีลิขสิทธิ์เดิม โดยไม่กระทบกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่มีอยู่เหนืองานอันมีลิขสิทธิ์ที่ปรากฏขึ้นก่อนหน้า”

2. ปัญหากรณีไม่มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการใช้งานลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม เกี่ยวกับการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil movies) ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 โดยการกำหนดประเภทของงานลิขสิทธิ์ และระบุปริมาณและเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญที่จะสามารถนำมาใช้โดยไม่กระทบสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของศาลเกี่ยวกับการพิจารณาการใช้สิทธิ์โดยธรรมตามที่ปรากฏในหลักกฎหมายสากล และเป็นบรรทัดฐานในการ

พิจารณาของศาลให้ชัดเจน และมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น จึงควรเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 32/1 ให้บัญญัติว่า “การกระทำใดเป็นการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และกระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร ตามมาตรา 32 วรรคแรก ให้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการใช้งาน แรงจูงใจในการใช้งานลิขสิทธิ์ ลักษณะของงานอันมีลิขสิทธิ์ที่นำมาใช้ ปริมาณหรือจำนวนที่เป็นสาระสำคัญของงานอันมีลิขสิทธิ์ที่นำมาใช้ รวมถึงผลกระทบในเชิงพาณิชย์หรือมูลค่าของงานอันมีลิขสิทธิ์ที่นำมาใช้”

3. ปัญหากรณีบทบัญญัติกฎหมายไม่ได้ระบุเกี่ยวกับการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ กรณีการเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของภาพยนตร์ หรือการสปอยล์ภาพยนตร์ (Spoil movies) นั้น เดิม มาตรา 64 แห่ง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดชดเชยค่าเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหายรวมทั้งการสูญเสียประโยชน์และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงด้วย ” เห็นได้ว่า เพื่อเป็นการวางมาตรฐานในการกำหนดค่าเสียหายที่เหมาะสมเพื่อเยียวยาผู้ถูกละเมิดลิขสิทธิ์และผลักดันให้มีการนำคดีละเมิดลิขสิทธิ์เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถลงโทษผู้ละเมิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเจ็บปวด และป้องปรามมิให้คนในสังคมถือเอาพฤติกรรมนั้นเป็นเยี่ยงอย่าง อันส่งผลต่อการลดปริมาณการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ในอนาคต ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติ วรรคสอง ว่า “นอกเหนือจากการกำหนดค่าเสียหายตามวรรคแรก ในกรณีสมควรแห่งคดี ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ละเมิดชดเชยคืนผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ได้จากหรือสืบเนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวคืนแก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงได้” และ วรรคท้าย ว่า “ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์พิสูจน์ให้ศาลเห็นได้ว่าการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง เป็นการกระทำโดยจงใจให้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับความเสียหาย หรือผู้ละเมิดเคยกระทำการละเมิดในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันมาก่อน ศาลอาจกำหนดให้ผู้ละเมิดชดเชยค่าเสียหายเชิงลงโทษแก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนดตามวรรคแรกเท่าใดก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองเท่า ของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตามวรรคแรก”

เอกสารอ้างอิง

กิตติศักดิ์ ปกติ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์. กรุงเทพมหานคร:สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย, 2525.

จักรกฤษ ควรพจน์. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า.

กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2555.

จิรประภา มากลิ่น. คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.